

Čovjek u prostoru

Uz temu

Za »naivnu svijest« postojanje prostora i prostornost svega što jest toliko su samorazumljivi da se čine irelevantnom temom za razmišljanje i raspravljanje jer se postavlja »naivno pitanje«: kako (i zašto uopće) razmišljati o nečemu što je osnova svih razmišljanja i sveg razmišljanja?

No za filozofiju i druge znanosti – koje bi se trebale odlikovati znatiželjom, kritičnošću i odvažnošću – nema irelevantnih tema; one se pitaju ili bi se barem trebale pitati o svemu i o fundamentu svega te bi im, štoviše, upravo one teme koje su u stalnoj opasnosti da padnu u »samorazumljivost« trebale biti posebno interesantne. Prostor i prostornost svakako spadaju među takve zahtjevne teme – teme koje zahtijevaju poseban napor već u prepoznavanju i artikulaciji, da se i ne govori o sustavnom istraživanju i promišljanju.

Udovoljavajući temeljnom stavu filozofije, da nema nepropitivoga, te njezinu temeljnom zahtjevu, da ništa ne ostane nepropitano, Hrvatsko filozofsko društvo je 2016. godine prepoznalo i artikuliralo problematiku prostora, istaknuvši je kao temu svoga godišnjeg simpozija. Međunarodni simpozij *Čovjek u prostoru* održao se u Zagrebu od 15. do 17. prosinca 2016. godine.

Inicijator ovog simpozija i predsjednik njegovog Organizacijskog odbora, Zdravko Radman, u pozivu potencijalnim sudionicima konstatirao je da je »prostor (...) jedan od temeljnih pojmova filozofije još od vremena antike« te da ga stoga filozofi trebaju dijakronijski i sinkronijski promišljati, ali je također naglasio da se to ne odnosi samo na filozofiju, nego »tematski obzor skupa omogućuje otvoreni interdisciplinarni pristup koji uključuje kako određene grane filozofije tako i druge discipline i područja istraživanja«. Odjek Radmanova poziva bio je izuzetan: o »čovjeku u prostoru« tri je dana, u prostoru »Školske knjige« u Zagrebu, raspravljalo šezdesetak izabраних referenata različitih znanstvenih profila (iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Njemačke i Srbije) uz aktivno sudjelovanje brojnih drugih znanstvenika i studenata.

Primarno filozofski, ali i sociološki, teološki, etnološki, antropološki, pedagoški, politološki i ekonomski doprinosi, kao i doprinosi iz područja fizike, biologije, ekologije i psihijatrije te arhitekture, urbanizma, mediologije, teatrologije i teorije umjetnosti – stvorili su tijekom simpozija ozračje otvorenog dijaloga koji je prelazio »tvrde« granice disciplina te je, fokusirajući se na problem, rastvarao sam problem iz onih perspektiva koje su bile prisutne u raspravama, ali i iz onih perspektiva koje su bile tek naznačene kao važne te su naposljetku ostale implicitnima.

Izbor radova nastalih na temelju izlaganja na simpoziju *Čovjek u prostoru* donosimo u ovom tematskom bloku, vjerujući da će čitatelji uzeti u obzir da

objavljeni radovi – usprkos broju i opsegu te raznolikosti tematskih težišta i autorskih pristupa – nipošto ne iscrpljuju problematiku prostora, kao i da će prepoznati da ovaj temat, kao zabilježeni fragment simpozija, odgovara kompleksnosti fenomena prostora i nedovršivosti rasprava o njemu.

Hrvoje Jurić